Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji

POLSKO-UKRAIŃSKA RADA WYMIANY MŁODZIEŻY

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА РАДА ОБМІНУ МОЛОДДЮ

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Projekt został sfinansowany ze środków Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży z dotacji MEN

SCENARIUSZE DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH I WARSZTATOWYCH

Integracja, poznanie się, kontrakt grupowy i diagnoza kompetencji
Projekt „Most Młodzieży PL–UA: dialog, media i wspólna odpowiedzialność”
Projekt nr UKR/2026/W/0101

Data: 25.09.2026 r.
Miejsce: Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości I Administracji w Lublinie
Uczestnicy: Młodzież z Polski i Ukrainy; praca w zespołach mieszanych
Liczba uczestników: 36

WARSZTAT 1. FINALIZACJA REZULTATÓW I PRZYGOTOWANIE DEBATY

Temat warsztatu: Finalizacja rezultatów projektu oraz przygotowanie młodzieżowej debaty podsumowującej wymianę polsko-ukraińską. Wspólne dopracowanie materiałów medialnych i Manifestu Młodzieży PL–UA, przygotowanie wystąpień oraz zaplanowanie przebiegu debaty.

Cel główny:
Przygotowanie uczestników do publicznego zaprezentowania rezultatów projektu oraz aktywnego i odpowiedzialnego udziału w debacie młodzieżowej dotyczącej tożsamości kulturowej, odpowiedzialności mediów, stereotypów i dezinformacji.

Cele szczegółowe:

- dopracowanie materiałów audio-wideo oraz Manifestu Młodzieży PL–UA, powstałych w trakcie wcześniejszych działań projektowych;
- rozwijanie umiejętności selekcji i porządkowania treści oraz formułowania jasnych, zrozumiałych i opartych na faktach komunikatów;
- przygotowanie uczestników do prezentowania rezultatów pracy przed publicznością;
- ćwiczenie argumentacji, autoprezentacji, wystąpień publicznych i reagowania na pytania odbiorców;
- rozwijanie umiejętności współpracy w mieszanych zespołach polsko-ukraińskich;
- przygotowanie struktury debaty, podziału ról oraz zestawu pytań i zagadnień do dyskusji;
- wzmacnianie odpowiedzialności za słowo, rzetelność informacji i szacunek wobec odmiennych opinii.

Metody, formy i materiały:
Metody: warsztat organizacyjno-prezentacyjny, praca projektowa w zespołach PL–UA, symulacja debaty, prezentacja rezultatów, coaching wystąpień, mentoring opiekunów, wzajemna informacja zwrotna (peer feedback), konsultacje i moderowana dyskusja.

Formy pracy: praca indywidualna, praca w małych zespołach mieszanych, prezentacje na forum grupy, próba przebiegu debaty.

Materiały i wyposażenie: przygotowane przez uczestników podcasty i materiały wideo, Manifest Młodzieży PL–UA, komputer, ekran/projektor, sprzęt do odtworzenia materiałów, materiały do notowania, lista ról i zagadnień do debaty, przykładowe pytania od publiczności.

Szczegółowy przebieg warsztatu:

1. Otwarcie i określenie zadań
Prowadzący przedstawia cel spotkania i wyjaśnia jego związek z debatą podsumowującą projekt. Uczestnicy przypominają najważniejsze rezultaty wcześniejszych warsztatów: materiały medialne, podcasty, rolki wideo oraz Manifest Młodzieży PL–UA. Wspólnie ustalają, które elementy wymagają jeszcze dopracowania przed prezentacją.

2. Przegląd i finalizacja materiałów
Mieszane zespoły PL–UA ponownie analizują przygotowane materiały. Sprawdzają czytelność przekazu, zgodność treści z przyjętymi zasadami rzetelności informacyjnej, zrozumiałość dla odbiorców oraz poprawność językową i techniczną. W razie potrzeby wprowadzają ostatnie korekty. Szczególną uwagę zwracają na to, aby materiały nie utrwalały stereotypów ani nie powielały niezweryfikowanych informacji.

3. Dopracowanie Manifestu Młodzieży PL–UA
Uczestnicy sprawdzają ostateczne brzmienie Manifestu, porządkują rekomendacje i upewniają się, że dokument wyraża wspólne stanowisko młodzieży. Weryfikują, czy zawarte w nim postulaty są zrozumiałe, konkretne i możliwe do wykorzystania przez szkoły, media oraz środowiska lokalne.

4. Podział ról i przygotowanie wystąpień

Zespoły ustalają, kto zaprezentuje poszczególne materiały i części Manifestu. Wyznaczane są role wskazane w harmonogramie: moderatorzy, osoby prezentujące oraz osoby odpowiedzialne za obsługę materiałów medialnych. Uczestnicy przygotowują krótkie wprowadzenia do swoich prezentacji, określają najważniejsze przesłanie i ustalają kolejność wystąpień.

5. Próba prezentacji i symulacja debaty
Uczestnicy przeprowadzają próbę wystąpień oraz fragmentów debaty. Ćwiczą formułowanie argumentów, przedstawianie przykładów, odnoszenie się do wypowiedzi innych osób i odpowiadanie na pytania odbiorców. Moderatorzy sprawdzają, czy potrafią jasno przedstawić temat, udzielać głosu, pilnować kolejności wypowiedzi i dbać o kulturę dyskusji.

6. Coaching, peer feedback i konsultacje
Po próbie uczestnicy otrzymują informację zwrotną od pozostałych członków grup oraz opiekunów. Omawiane są mocne strony prezentacji i elementy wymagające poprawy, np. przejrzystość wypowiedzi, argumentacja, tempo mówienia, kontakt z odbiorcami i sposób reagowania na trudne pytania. Opiekunowie wspierają zespoły w dopracowaniu wystąpień i organizacji debaty.

7. Ustalenie końcowego planu debaty
Na zakończenie uczestnicy porządkują kolejność prezentacji, przypisane role, sposób wykorzystania materiałów audio-wideo oraz zestaw pytań, które mogą rozpocząć dyskusję. Ustalają także zasady prowadzenia rozmowy: szacunek dla rozmówców, odnoszenie się do faktów, unikanie uogólnień i reagowanie na wypowiedzi obraźliwe lub dyskryminujące.

Rezultaty / co powstało:

- dopracowane i przygotowane do publicznej prezentacji materiały audio-wideo oraz podcasty;
- uzgodniona, końcowa wersja Manifestu Młodzieży PL–UA;
- przygotowane wystąpienia i prezentacje rezultatów projektu;
- ustalony podział ról: moderatorzy, osoby prezentujące i zespół odpowiedzialny za materiały medialne;
- przećwiczony przebieg debaty oraz przygotowany zestaw zagadnień i pytań do dyskusji;
- wzmocnione kompetencje uczestników w zakresie argumentacji, wystąpień publicznych, współpracy i odpowiedzialnej komunikacji.

Ewaluacja:
Ewaluacja warsztatu miała charakter bieżący i praktyczny. Obejmowała obserwację zaangażowania uczestników w pracę zespołową, ocenę gotowości materiałów do prezentacji, przebieg prób wystąpień oraz informację zwrotną udzielaną przez rówieśników i opiekunów. Weryfikowano, czy uczestnicy potrafią przedstawić główne przesłanie swoich materiałów, uzasadnić przyjęte stanowisko, posługiwać się argumentami oraz reagować na pytania z poszanowaniem innych opinii.

Dokumentacja potwierdzająca realizację:

- ostateczne wersje podcastów, rolek i innych materiałów audio-wideo;
- końcowa wersja Manifestu Młodzieży PL–UA;
- program lub harmonogram debaty.

WARSZTAT 2. OTWARTA DEBATA MŁODZIEŻOWA.

Temat warsztatu: „Tożsamość kulturowa a odpowiedzialność mediów – jak młodzież PL–UA może przeciwdziałać stereotypom i dezinformacji?” Otwarte spotkanie podsumowujące wymianę polsko-ukraińską, połączone z prezentacją rezultatów pracy młodzieży i debatą na temat odpowiedzialnej komunikacji.

Cel główny:

Publiczne zaprezentowanie rezultatów projektu oraz stworzenie przestrzeni do dialogu młodzieży polskiej i ukraińskiej z przedstawicielami środowiska szkolnego i lokalnego na temat tożsamości kulturowej, stereotypów, dezinformacji i odpowiedzialności za przekaz medialny.

Cele szczegółowe:

- przedstawienie rezultatów wspólnej pracy uczestników wymiany, w szczególności materiałów audio-wideo i Manifestu Młodzieży PL–UA;
- rozwijanie umiejętności publicznego prezentowania własnych opinii i argumentowania stanowiska;
- umożliwienie wymiany doświadczeń i perspektyw między młodzieżą polską i ukraińską oraz zaproszonymi uczestnikami debaty;
- uwrażliwienie odbiorców na mechanizmy powstawania stereotypów, dezinformacji i mowy nienawiści;
- promowanie komunikacji opartej na szacunku, faktach, odpowiedzialności i otwartości na różnorodność;

- zebranie opinii i rekomendacji dotyczących przeciwdziałania stereotypom i dezinformacji w szkołach oraz środowiskach lokalnych.

Metody, formy i materiały:

Metody: debata młodzieżowa, prezentacja rezultatów projektu, moderowana dyskusja, pytania i odpowiedzi, analiza przykładów, argumentowanie, wymiana doświadczeń i refleksja.

Formy pracy: wystąpienia na forum, prezentacje multimedialne, rozmowa moderowana z udziałem publiczności, dyskusja w gronie młodzieży i zaproszonych gości**.**

Materiały i wyposażenie: podcasty i krótkie materiały wideo przygotowane przez uczestników, Manifest Młodzieży PL–UA, komputer, ekran/projektor, nagłośnienie i mikrofony, prezentacja lub materiały informacyjne, zestaw pytań do debaty.

Szczegółowy przebieg warsztatu:

1. Otwarcie debaty i przedstawienie tematu

Moderator wita uczestników i zaproszonych gości, przedstawia cel spotkania oraz główne zagadnienie debaty: odpowiedzialność mediów i młodzieży za przeciwdziałanie stereotypom i dezinformacji. Przypomina zasady dyskusji: szacunek dla rozmówców, wypowiadanie się bez obrażania, odnoszenie się do faktów i umożliwienie zabrania głosu różnym osobom.

2. Prezentacja rezultatów medialnych projektu – ok. 20 minut

Młodzież polska i ukraińska prezentuje przygotowane w mieszanych zespołach materiały audio-wideo, w tym podcasty i krótkie rolki. Przedstawiają temat wybrany przez grupę, główne przesłanie materiału oraz sposób, w jaki zespół zadbał o rzetelność i odpowiedzialność przekazu. Prezentacje stanowią punkt wyjścia do dalszej rozmowy.

3. Prezentacja Manifestu Młodzieży PL–UA – ok. 25 minut

Przedstawiciele uczestników prezentują Manifest opracowany wspólnie podczas wymiany. Omawiają wartości, którymi kierowała się młodzież, oraz rekomendacje dotyczące odpowiedzialnej komunikacji w przestrzeni cyfrowej i międzykulturowej. Podkreślają znaczenie weryfikowania informacji, reagowania na hejt, szacunku dla odmienności i budowania dialogu opartego na faktach.

4. Dyskusja publiczna – ok. 20 minut

Moderator inicjuje rozmowę z udziałem młodzieży, uczniów, nauczycieli i pozostałych zaproszonych osób. Dyskusja dotyczy m.in. tego, jak media społecznościowe wpływają na obraz innych społeczności, jak rozpoznawać i ograniczać mowę nienawiści oraz jak reagować na

stereotypy i nieprawdziwe informacje. Uczestnicy mogą odwoływać się do doświadczeń z wymiany, przykładów analizowanych podczas warsztatów i rekomendacji zawartych w Manifeście.

5. Podsumowanie i zebranie wniosków

Moderator podsumowuje najważniejsze głosy i rekomendacje pojawiające się podczas debaty. Uczestnicy wskazują, jakie działania mogą podejmować w swoich szkołach, grupach rówieśniczych i środowiskach lokalnych, aby wzmacniać odpowiedzialną komunikację i przeciwdziałać dezinformacji. Spotkanie kończy się podkreśleniem znaczenia współpracy polsko-ukraińskiej i dalszego dialogu.

Rezultaty / co powstało:

- publiczna prezentacja podcastów i materiałów wideo przygotowanych przez młodzież PL–UA;
- publiczna prezentacja Manifestu Młodzieży PL–UA i zawartych w nim rekomendacji;
- przestrzeń do wymiany opinii i doświadczeń między młodzieżą, przedstawicielami szkół i zaproszonymi gośćmi;
- zebrane wnioski i rekomendacje dotyczące przeciwdziałania stereotypom, dezinformacji i mowie nienawiści;
- wzmocnienie widoczności rezultatów projektu oraz kompetencji uczestników w zakresie wystąpień publicznych, argumentacji i odpowiedzialnej komunikacji**.**

Ewaluacja:

Ewaluacja działania ma charakter jakościowy i opiera się na obserwacji przebiegu debaty, zaangażowania uczestników, sposobu prezentowania rezultatów oraz jakości argumentacji i wzajemnej komunikacji. Pod uwagę brane są pytania i komentarze publiczności, wnioski sformułowane podczas dyskusji oraz rekomendacje odnoszące się do możliwości wykorzystania Manifestu w szkołach i środowiskach lokalnych.

Dokumentacja potwierdzająca realizację:

- dokumentacja fotograficzna i/lub filmowa wydarzenia;
- prezentowane podcasty, rolki i pozostałe materiały audio-wideo;
- Manifest Młodzieży PL–UA w wersji zaprezentowanej podczas debaty;

WARSZTAT 3. EWALUACJA KOŃCOWA I ZAMKNIĘCIE WYMIANY

Podsumowanie udziału w wymianie młodzieży PL–UA, ocena efektów edukacyjnych i społecznych projektu, weryfikacja kompetencji uczestników w zakresie rozpoznawania dezinformacji oraz refleksja nad dalszą współpracą i wykorzystaniem rezultatów wymiany.

Cel główny:

Ocena rezultatów wymiany polsko-ukraińskiej poprzez sprawdzenie przyrostu kompetencji uczestników, zebranie ich opinii i doświadczeń oraz podsumowanie efektów wspólnej pracy i możliwości kontynuowania współpracy po zakończeniu projektu.

Cele szczegółowe:

- przeprowadzenie post-testu kompetencji oraz testu sytuacyjnego dotyczącego rozpoznawania fake news i oceny wiarygodności informacji;
- porównanie wyników ewaluacji końcowej z informacjami zebranymi na początku projektu – w zakresie, w jakim zastosowane narzędzia pozwalają na takie porównanie;
- zebranie opinii uczestników na temat organizacji wymiany, warsztatów, pracy w zespołach mieszanych PL–UA i osiągniętych rezultatów;
- umożliwienie uczestnikom podsumowania własnych doświadczeń, zdobytej wiedzy i rozwiniętych umiejętności;
- rozpoznanie pomysłów i możliwości dalszej współpracy polsko-ukraińskiej, w tym działań w szkołach i mediach społecznościowych;
- wzmocnienie poczucia sprawstwa, odpowiedzialności za komunikację oraz trwałości relacji nawiązanych podczas wymiany**.**

Metody, formy i materiały:

Metody: ewaluacja ankietowa, post-test kompetencji, test sytuacyjny/case study, krąg refleksji, moderowana rozmowa podsumowująca, samoocena, planowanie dalszych działań**.**

Formy pracy: praca indywidualna przy wypełnianiu narzędzi ewaluacyjnych, wspólna rozmowa w kręgu, wypowiedzi uczestników, praca w parach lub małych grupach przy formułowaniu pomysłów na kontynuację współpracy .

Materiały: formularz post-testu kompetencji, test sytuacyjny dotyczący fake news, ankieta ewaluacyjna (m.in. skala Likerta i pytania otwarte), materiały do notowania.

Szczegółowy przebieg warsztatu:

1. Wprowadzenie do ewaluacji końcowej.
   Prowadzący wyjaśnia cel końcowego podsumowania i znaczenie szczerych odpowiedzi. Przypomina, że ewaluacja służy ocenie efektów projektu i zebraniu opinii uczestników, a nie wystawianiu ocen szkolnych. Uczestnicy otrzymują informację o sposobie wypełniania

formularzy oraz – w przypadku ankiety anonimowej – o anonimowym charakterze odpowiedzi.

2. Post-test kompetencji
   Uczestnicy indywidualnie wypełniają post-test sprawdzający wiedzę i umiejętności rozwijane podczas wymiany, w szczególności dotyczące stereotypów, dezinformacji, mowy nienawiści, odpowiedzialnej komunikacji i weryfikowania informacji.
3. Test sytuacyjny dotyczący fake news
   Uczestnicy rozwiązują zadanie lub zestaw krótkich sytuacji wymagających oceny wiarygodności przekazu. Analizują przedstawione informacje pod kątem źródła, kontekstu, emocjonalnego języka, możliwych manipulacji i potrzeby dodatkowej weryfikacji. Wskazują, jakie działania należy podjąć przed udostępnieniem informacji. Test pozwala sprawdzić praktyczne zastosowanie wiedzy, a nie tylko znajomość pojęć.
4. Ankieta ewaluacyjny
   Uczestnicy wypełniają ankietę podsumowującą udział w wymianie. Oceniają m.in. przydatność warsztatów, możliwość współpracy w zespołach polsko-ukraińskich, atmosferę i organizację działań oraz własne poczucie rozwoju kompetencji. Pytania otwarte umożliwiają wskazanie najważniejszych doświadczeń, najbardziej wartościowych elementów projektu i obszarów wymagających poprawy.
5. Krąg refleksji – podsumowanie doświadczeń
   Uczestnicy spotykają się w kręgu i dzielą refleksjami dotyczącymi udziału w wymianie. Mogą odnieść się do tego, czego się nauczyli, co zmieniło się w ich sposobie postrzegania drugiej kultury, jak rozumieją odpowiedzialność za słowo oraz które wspólne doświadczenia były dla nich najważniejsze. Prowadzący dba o dobrowolność wypowiedzi i atmosferę wzajemnego szacunku.
6. Rozmowa o dalszej współpracy i wykorzystaniu rezultatów
   Uczestnicy zastanawiają się, w jaki sposób mogą wykorzystać zdobytą wiedzę i przygotowane rezultaty po zakończeniu wymiany. Omawiają możliwości upowszechniania Manifestu, podcastów i materiałów wideo, a także prowadzenia działań w szkołach, grupach rówieśniczych i mediach społecznościowych. Wskazują pomysły na utrzymanie kontaktu i kontynuowanie współpracy PL–UA.
7. Zamknięcie wymiany
   Prowadzący podsumowuje najważniejsze rezultaty spotkania i całej wymiany, podkreślając wkład uczestników w przygotowanie wspólnych materiałów i Manifestu. Uczestnicy kończą działanie krótką refleksją lub podzieleniem się jednym wnioskiem, który zabierają ze sobą po projekcie. Następuje formalne zakończenie wymiany i podziękowanie za udział.

Rezultaty / co powstało:

- wypełnione post-testy kompetencji oraz testy sytuacyjne dotyczące rozpoznawania fake news; zebrane ankiety ewaluacyjne i opinie uczestników dotyczące przebiegu oraz efektów wymiany

- wnioski z kręgu refleksji odnoszące się do zdobytej wiedzy, doświadczeń międzykulturowych i współpracy PL–UA;
- zidentyfikowane pomysły na dalsze wykorzystanie rezultatów projektu i kontynuowanie współpracy;
- podsumowanie efektów edukacyjnych i społecznych wymiany, stanowiące materiał do końcowej oceny projektu.

Ewaluacja:

Ewaluacja jest zasadniczą częścią tego działania. Obejmuje analizę wyników post-testu kompetencji i testu sytuacyjnego, zestawienie ich z wynikami pomiaru początkowego –oraz analizę ankiet ewaluacyjnych. Uzupełnieniem są wypowiedzi uczestników z kręgu refleksji i zebrane pomysły na dalszą współpracę. Wnioski powinny dotyczyć zarówno zmian w zakresie wiedzy i umiejętności, jak i jakości współpracy, relacji między uczestnikami oraz możliwości wykorzystania rezultatów projektu.

Dokumentacja potwierdzająca realizację:

- wypełnione post-testy kompetencji; wypełnione testy sytuacyjne dotyczące rozpoznawania fake news; ankiety ewaluacyjne uczestników;
- zestawienie lub analiza wyników ewaluacji końcowej i – jeśli możliwe – porównanie z pomiarem początkowym**;**
- dokumentacja fotograficzna z podsumowania i zamknięcia wymiany;